

את החבילות זה לזה, ולמטה לסירה. היינו משפחה יחידה על האניה. ירדנו, ואותנו הילדים הסיע ה"חנטור"¹¹ הערבי ברחובות העיר הקטנה בנים, למלוון היחיד בחיפה, המלוון של יוסל טנטורו.

ובמלון, התברר שחסרים הרבה חפצים. התקשרו אל הקונסול הרוסי - היינו עדין אורה רוסיה - ועד שאספו מפה ומשם את כל החסר עברו שניים-שלושה ימים.

בינתיים הודיעו בטלגרף לצפת - טלפון לא היה - על בואנו, והזמיןו שיירת פרדות להעביר אותנו עם החפצים לראש-פינה.

עד שהגענו ברכבת לצמח, ועד שירדנו בסירה עם כל המזודות והגענו בשיט לטבחה, בצתון הבנרת, כבר ירד הערב.

את המשע מטבחה לראש-פינה התחלנו בלילה. עליינו כולם על הפרדות, גם אמא עם עמנואל הקטן, וכל החפצים, הספרים, כלובי הצ포רים, המזודות הגדולות, הכל על גבי הפרדות. הפרדות פסעו בשביל בוואדי בין ההרים. השביל צר מאד, כדי מעבר בהמה ולא יותר. שני צידי שיחים סבוכים. כך רכבנו בלילה עז' ראש-פינה, החבילות קשורות היטב, והפרדות מכירות את השביל.

חוץ מכלוב אחד שנפתח בדרך והיונים שבו ברחו, עברה הדרך בשלום. הגיעו לראש-פינה ונכנסו לבית שהוכן עבורנו.

קלורייסקי - פקיד יק"א בגליל - מיהו?

לפני שאחילה את פרק הגליל שלנו, עלי לספר על האיש קלורייסקי. חיים מרגליות קלורייסקי¹² היה המנהיג בפועל של יושבי הגליל העליון. השפעה רובה הייתה לאיש זהה על כל תחומי מתחום חיינו בעבר. החל מ-1906, השנה בה נתמנה למנהל מושבות הגליל העליון מטעם יק"א¹³ ועד סוף 1920 עת קיבל פטורין מחברוה זו, לא נעשה דבר קטן או גדול בגליל, בלי מעורבותו ומניהגו של קלורייסקי.

התידדנו עם משפחת קלורייסקי כאשר גרנו בראש-פינה. שתי הבנות הגדולות, ירדנה ודבורה,¹⁴ היו חברותינו למשחקים ובשנים הבאות שותפות לאיורים שונים שעברו علينا. עד שבגרנו ונפרד דרכינו.

היכרות ראשונה הייתה כאשר הוזמנו ליום הולדת של ירדנה. במסיבה ביקשו ההורים מהילדים לשיר שיר. אז קמננו רוחמה ואני ושרנו שיר עברי שלמדנו